

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Giorgio Bergamino

Gaia Giuffredi

Călătorii și explorări

2013

Călătorii și explorări

Istorie • Cultură • Obiceiuri și Costume • Curiozități

Cuprins

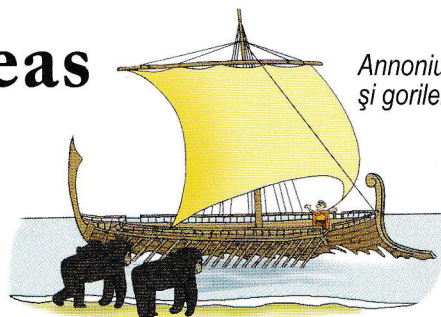
Annonius și Pytheas	4	Pasajul de nord-vest	20
Vikingii și America	6	James Cook	22
Drumul mătăsii	8	Charles Darwin	24
Marco Polo	10	Izvoarele Nilului	26
Amiralul Zheng He	12	Explorarea polilor	28
Cristofor Columb	14	Explorarea adâncurilor	30
În jurul Africii	16	Explorarea spațiului	32
În jurul Pământului	18		

Annonius și Pytheas

Anticii au explorat lumea încă din vremurile cele mai îndepărtate: primele civilizații, apărute în Orientul Mijlociu, **au căutat noi piețe de desfacere pentru produsele comerciale de-a lungul țărmurilor Africii și în toată lumea mediteraneană.**

● Cu câte persoane a plecat Annonius?

Exploratorul Annonius, care a trăit între secolele VI - V î.Hr., **a fost trimis cu un mare număr de coloni pe coasta atlantică a Marocului** pentru a extinde stăpânirea cartagineză. Conform unor izvoare acreditate, acesta a ajuns până în Golful Guineea.

Annonius și gorile

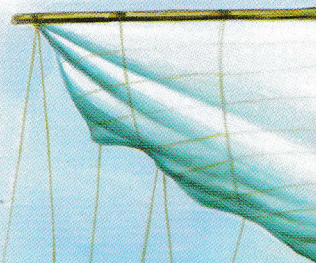
▲ Annonius i-a descris pe locuitorii zonelor explorate ca „sălbatici păroși”, creând numele de „gorilă”.

Triremele ▶

aveau o mare capacitate de încărcare: puteau transporta un echipaj de circa 200 de oameni, dintre care 180 de văslași!

Fiecare flanc avea trei rânduri de rame

Trireme

Pupa

O triremă putea măsura 35 - 40 de metri lungime și 7 lățime

▲ Grecii și fenicienii, poate din cauza penuriei de terenuri agricole din patria mamă, au devenit navigatori excelenți și exploratori neobosiți.

Carenă alungită

Văslași

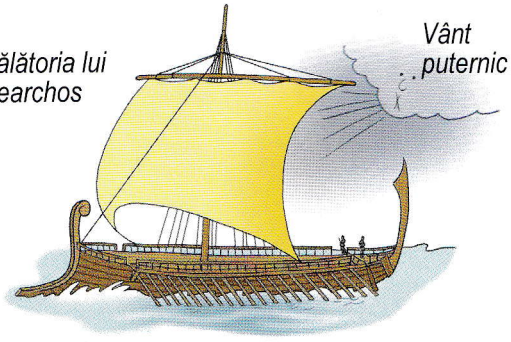
Știi că...

Annonius a notat că în mod straniu **soarele, în teritoriile explorate către sud, răsărea la septentrion**; această observație a fost apoi contestată de mulți oameni de știință greci, dar azi e considerată o probă pentru faptul că el a ajuns efectiv în Guineea, unde, din cauza înclinației axei terestre, soarele strălucește efectiv la nord.

● Pe ce teritorii a ajuns navigatorul Pytheas?

Plecând din sudul Franței, Pytheas a ocolit toată Peninsula Iberică și a urcat pe țărmul european până la Marea Britanic; **de aici a ajuns pe un pământ pe care l-a botezat „Thule”, probabil nordul Norvegiei sau Islanda**; de fapt, el a descris locurile vizitate drept locuri în care soarele nu apune niciodată.

Călătoria lui Nearchos

▲ Expedițiile macedonene, conduse de Nearchos, au fost ușurate de musoni.

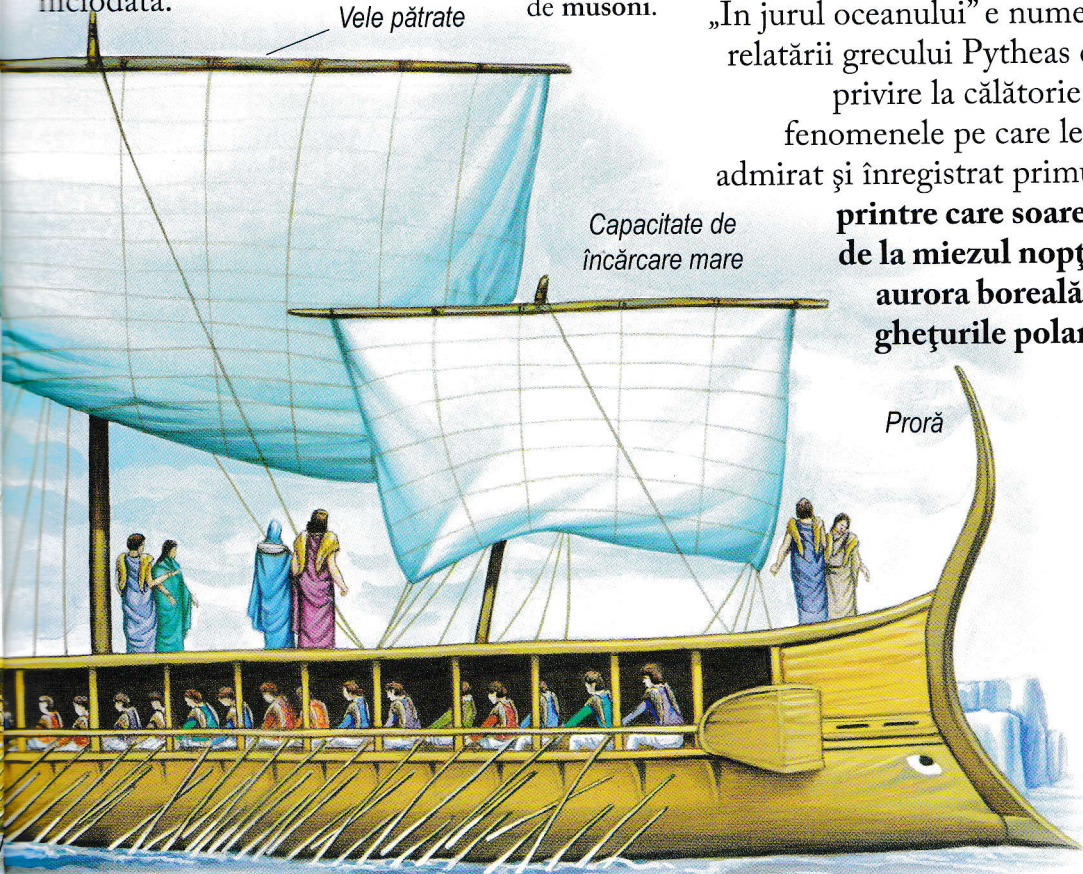
● În ce operă își descrie Pytheas călătoria?

„În jurul oceanului” e numele relatării grecului Pytheas cu privire la călătorie și fenomenele pe care le-a admirat și înregistrat primul, **printre care soarele de la miezul nopții, aurora boreală și ghețurile polare.**

Vele pătrate

Capacitate de încărcare mare

Proră

● Cum s-a încheiat călătoria exploratorului Pytheas?

Cartea „În jurul oceanului” s-a pierdut totuși într-unul dintre incendiile de la Biblioteca din Alexandria, **dar, după cercetători, el s-a întors pe cursul Rinului.**

Vikingii și America

Leif Eriksson, exploratorul viking, a fost omul care a condus prima expediție în America; după ce atinsese țărmul Groenlandei a acostat la Terranova, în Canada, botezând locul „Wineland”.

● Ce etape au parcurs vikingii?

Înainte de a debarca în America de Nord, vikingii au explorat Islanda, de unde au plecat spre Groenlanda. După ce au traversat Golful Baffin au acostat în final în Labrador, o zonă a Canadei de Nord-Est.

Știi că...

Deși dotați cu unele instrumente utile, cum ar fi **cvadrantul și piatra solară** (un mineral care în anumite condiții poate să reveleze poziția soarelui chiar și în condiții de nebulozitate), navigatorii vikingi se bazau mai presus de toate pe experiența lor pe mare.

Capete acoperite cu căciuli din iarbă

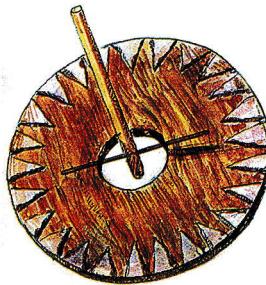
Anse-aux-Meadows

Casă vikingă

▲ Anse-aux-Meadows e un sat viking antic situat în Canada.

Cadran solar

▲ Acest instrument era folosit pentru a măsura înălțimea soarelui pe linia orizontului și era deci util pentru orientare.

● De ce căutau alte pământuri?

Motivele care i-au împins pe vikingi să abandoneze Scandinavia pentru a explora noi țărâmurii sunt obiect de dezbatere, dar se spune că **motivul cel mai presant a fost puternica creștere demografică.**

▲ Viața la bord era condusă de comandant, care lua deciziile cele mai importante în acord cu echipajul. Marinarii încercau să debarce noaptea pentru a dormi la adăpostul unui șopron pe pământ și a se hrăni cu ceva cald: de fapt, pe nave era interzis să aprindă focuri.

Cum erau organizați?

Respect pentru oameni și cărți

Navele vikingilor erau destul de încăpătoare și puteau căra unelte agricole, mobilier, cai și animale de povară.

De fapt, vikingii trebuiau să poarte cu ei tot ce era necesar pentru a supraviețui traversării și pentru a începe o viață nouă pe pământurile descoperite.

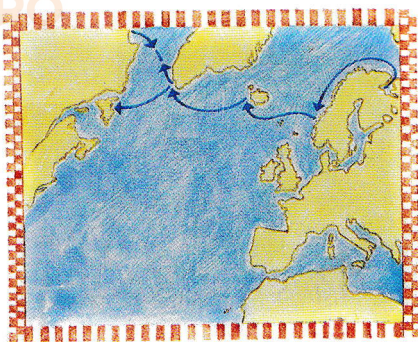
Mărfurile din cală erau acoperite cu prelate

Proră

▼ Navele vikinge erau rapide, rezistente și flexibile: acestea puteau efectua traversări lungi, puteau urca în amonte pe fluvii și puteau traversa zone cu gheață.

Catargul avea circa zece metri înălțime

Vela era din lână sau piele, cu linii longitudinale sau complet albă

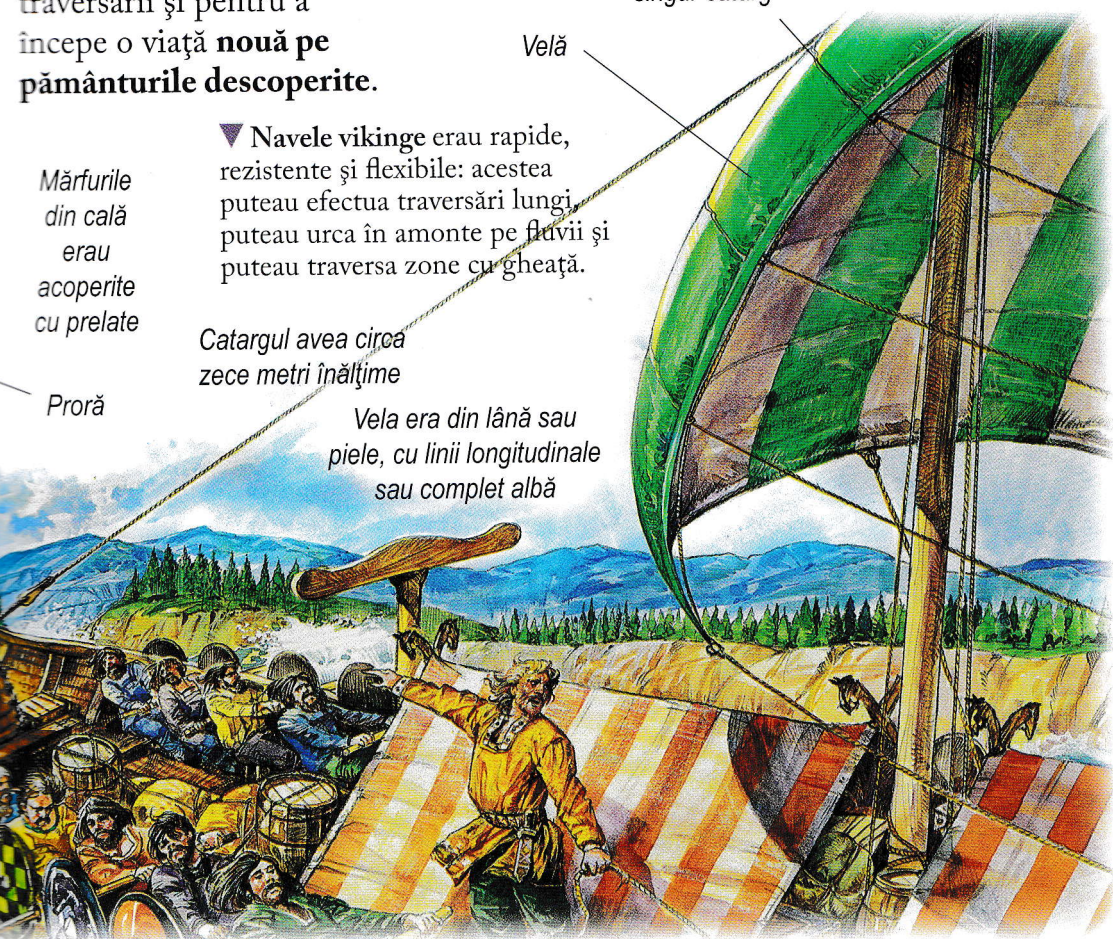
Hartă a traversărilor

Navele aveau un singur catarg

Velă

◀ Vikingii care au ajuns la Terranova au găsit o climă destul de blândă în comparație cu cea actuală: din acest motiv au descris compatrioților noile pământuri ca fiind zone verzi și bogate.

Knorr, navă cu carena largă folosită pentru marile traversări

De ce nu au colonizat continentul american?

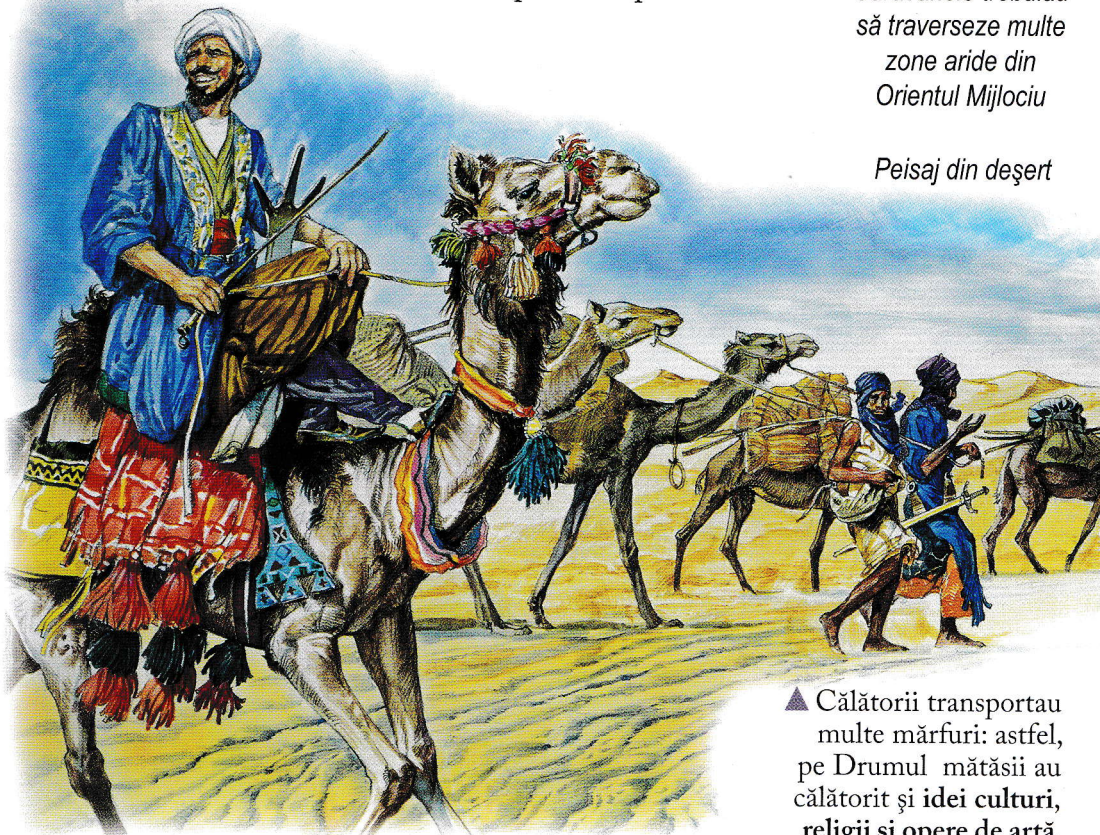
Călătoria din patria mamă până în America de Nord era lungă, obositoare și riscantă; în plus, odată ajunși acolo, vikingii au fost adesea respinși cu ostilitate de către locuitorii nativi.

Drumul mătăsii

Drumul mătăsii era calea antică a caravanelor care unea țările din Extremul Orient cu Estul Mediteranei prin intermediul legăturilor terestre, maritime și fluviale.

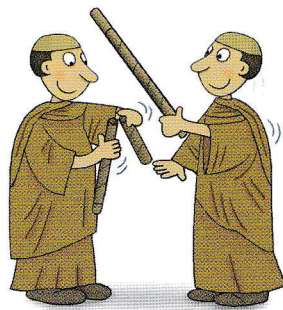
● Ce pământuri traversa la sud?

Parcursul meridional al drumului prevedea **tranzitul prin Sichuan și o parte din India pentru a ajunge la Oceanul Indian**, de unde mărfurile puteau fi îmbarcate pentru a ajunge la destinația finală pe nave; ca alternativă, caravanele călătoreau pe uscat prin Persia.

● Care era parcursul nordic?

În general, produsele care călătoreau din nordul Chinei **urmau cursul Fluviului Galben până la un important centru tibetan**, de unde apoi ajungeau la Bagdad.

Călugări bizantini

▲ Unii călugări foloseau cavitatea **bastoanelor de bambus** pentru a scoate ilegal ouăle viermilor de mătase din China.

Caravanele trebuiau să traverseze multe zone aride din Orientul Mijlociu

Peisaj din deșert

▲ Călătorii transportau multe mărfuri: astfel, pe Drumul mătăsii au călătorit și **idei culturale, religii și opere de artă.**

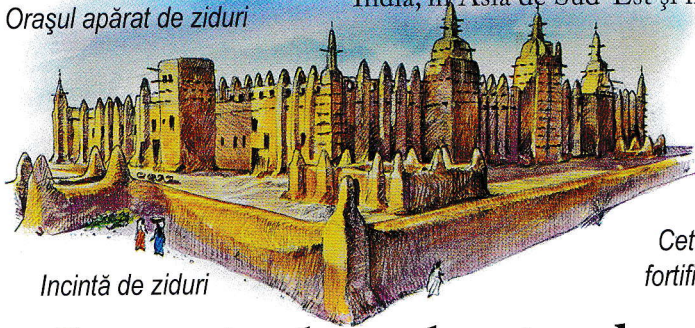
● Când a fost inaugurat Drumul mătăsii?

Drumul a fost deschis în jurul anului 100 î.Hr. de împăratul chinez Wu-ti. Cu ai săi 6 000 de kilometri constituia o prelungire a căii regale persane, care lega orașul Escabana, în Iranul nord-vestic de astăzi, cu portul Smirna.

▼ Ibn Battuta e considerat un Marco Polo arab. El a plecat din Maroc, țara sa natală, în 1325 și a ajuns la Mecca, iar de acolo a ajuns primul în Africa, apoi în India, în Asia de Sud-Est și în China.

Sigilmas, orașul Maghreb în care s-a întors Ibn

Orașul apărat de ziduri

Incintă de ziduri

Cetate fortificată

Știi că...

Mătasea a avut un succes uriaș la Roma: răspândirea sa a fost atât de amplă încât Senatul a promulgat legi specifice prin care se interzicea folosirea ei. De fapt, stofa era considerată cauza comportamentelor imorale și decadente. În realitate, utilizarea ei umplea viscerile statelor orientale, lăsând Cetatea Eternă fără capital.

Grație drumului, ► au avut loc interesante **contaminări culturale**: un exemplu este arta greco-budistă.

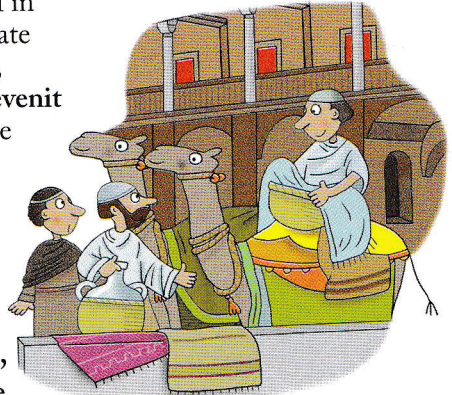
Comercianții transportau mărfurile pe cămile

Unele părți ale drumului înconjurau deșertul

◀ După căderea Imperiului Mongol în jurul anului 1368 au apărut multe state independente mici; Drumul mătăsii, odată pierdută unitatea politică, a devenit periculos și a fost abandonat de către călători, exploratori și comercianți.

Caravanserai

▲ Caravanele care trebuiau să traverseze deșertul puteau găsi de-a lungul drumului stații de poștă cu dotări pentru popas numite „caravanserai”.

● Ce popoare l-au consolidat?

Dinastia Ptolemeică, succesorii lui Alexandru, a consolidat rețeaua de drumuri în porturile de la Marea Roșie; dar și chinezii, amenințați de nomazi, au deschis noi drumuri pe care expedi-au în același timp depeșe diplomatice, mărfuri pentru comerț și armate.